

T.B.M.M. - YENİ YOL

Grup Başkanlığı

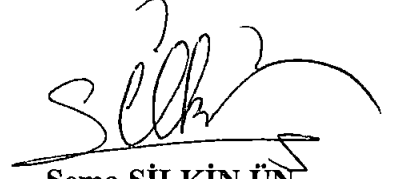
Tarih : 26. 03. 25

Sayı : 14

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 26/03/2025

Sema SİLKİN ÜN
Denizli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 27-3-2025	Esas No: 2/3032

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİGİ
26 Mart 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
26 Mart 2025
No: 1604790

GENEL GEREKÇE

İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik saldırıları, binlerce masum sivilin ölümüne ve altyapının büyük ölçüde tahrip olmasına yol açmış; insanlık vicdanını derinden yaralamıştır. Uluslararası hukuk ve insan hakları açısından ağır ihlaller içeren bu saldırılara katılan bireylerin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık bağıyla korunması kabul edilemez. Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkeleri, uluslararası hukuk kuralları ve insan hakları çerçevesinde, savaş suçlarına ve insanlığa karşı işlenen suçlara iştirak eden kişilerin vatandaşlıktan çıkarılmasını zorunlu hale getirmektedir.

Uluslararası hukuk bağlamında, 1949 Cenevre Sözleşmeleri ve ek protokolleri, savaş sırasında sivillere yönelik saldırıları açıkça yasaklamakta ve insanlığa karşı suçları ağır ihlaller kapsamında değerlendirmektedir. Aynı zamanda, Birleşmiş Milletler Soykırım Sözleşmesi ve Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü (Roma Statüsü) de savaş suçları ve insanlığa karşı suçlara iştirak eden kişilerin cezalandırılmasını öngörmektedir. Türk hukukunda ise, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 76, 77 ve 78. maddeleri, soykırım ve insanlığa karşı suçları açıkça düzenlemekte ve bu suçlara iştirak eden kişilerin cezalandırılmasını öngörmektedir.

Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 29. maddesi, devletin temel milli güvenliğine aykırı faaliyetlerde bulunan kişilerin vatandaşlıktan çıkarılmasına olanak tanımaktadır. Savaş suçları, insanlığa karşı suçlar ve soykırım gibi uluslararası hukukta kabul edilen ağır suçlara katılanların vatandaşlıktan çıkarılması, devletin egemenlik yetkisinin ve uluslararası yükümlülüklerinin önemli bir gereğidir. Özellikle, terör eylemlerine veya savaş suçlarına katılan bireylerin vatandaşlık bağıyla korunması, Türkiye'nin hem uluslararası yükümlülükleri hem de ulusal güvenliği açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti, kurulduğu andan bu yana barışçıl bir dış politika benimseyerek uluslararası hukuka saygıyı esas almıştır. Bu çerçevede, savaş suçlarına katılan kişilerin vatandaşlıktan çıkarılması, sadece ulusal hukuk açısından değil, aynı zamanda uluslararası hukuki sorumluluklar açısından da zorunluluk teşkil etmektedir.

İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik askeri operasyonlarına fiilen katıldığı tespit edilen ve aynı zamanda Türk vatandaşlığı bulunan çifte vatandaşların vatandaşlıktan çıkarılması, Türkiye'nin hukuki, ahlaki ve tarihi sorumluluğunun bir gereğidir.

Kanun teklifimiz, Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına ve uluslararası hukuka bağlılığını net bir şekilde vurgulamakta ve savaş suçlarına iştirak eden bireylerin vatandaşlıktan çıkarılmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu sayede, uluslararası kamuoyuna Türkiye'nin savaş suçlarına ve insan hakları ihlallerine karşı sıfır tolerans politikası izlediği açıkça gösterilecektir. Ayrıca, vatandaşlıktan çıkarılacak kişilerin uluslararası yargı süreçlerinde sorumluluklarının belirlenmesi için gereken iş birlikleri yapılacak ve devletlerarası hukuk mekanizmalarına uygun hareket edilecektir.

Teklif edilen düzenleme, Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik haklarını kullanarak vatandaşlık kurumunu suistimal eden, savaş suçları işleyen veya bu tür suçlara doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak eden kişilere karşı caydırıcı bir önlem almasını da sağlayacaktır. Vatandaşlık, yalnızca hukuki bir bağ değil, aynı zamanda bir bağlılık ve sadakat ilişkisi olup, savaş suçları ve insanlığa karşı suç işleyen kişilerin bu bağ suistimal etmeleri asla kabul edilemez.

Bu çerçevede hazırlanan kanun teklifi, İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik askeri operasyonlarına fiilen katıldığı tespit edilen ve aynı zamanda Türk vatandaşlığı bulunan çifte vatandaşların, Türk vatandaşlığından çıkarılmasını amaçlamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Soykırım ve insanlığa karşı işlenen suçlara doğrudan ya da dolaylı olarak karıştığı tespit edilen kişilerin vatandaşlıktan çıkarılmasına ilişkin düzenlemeleri içermektedir.

MADDE 2- İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarına katıldığı belirlenen çifte vatandaşların, vatandaşlıktan çıkarma sürecinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“(ç) 44 üncü maddeye göre çok vatandaşlığa sahip bulunanlardan Türk Ceza Kanununun 76 ve 77 nci maddeleri ile uluslararası ceza hukukuna göre soykırım suçu, insanlığa karşı suçlar veya göre savaş suçu işleyenler ya da bu suçlara iştirak edenler.”

MADDE 2 – 5901 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

“GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 7/10/2023 tarihinden itibaren İsrail’in Gazze Şeridi’ne yönelik saldırılarına doğrudan ya da dolaylı olarak katıldığı Milli İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve ilgili diğer kurumlar tarafından yapılacak tetkiklere göre belirlenenlerden çok vatandaşlığa sahip bulunanların listesi İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanır ve vatandaşlığın kaybettirilme işlemleri 29 uncu madde hükümleri göre derhal başlatılır.”

MADDE 3 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.